

PÕLVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Põlva

16.05.2018 nr 1-4/58

Põlva Keskraamatukogu kasutamise eeskiri

Määrus kehtestatakse rahvaraamatukogu seaduse § 16 ja Põlva Vallavolikogu 16. märtsi 2018. a määruse nr 1-2/22 "Põlva Keskraamatukogu põhimäärus" § 9 lõike 1 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Põlva Keskraamatukogu (edaspidi *raamatukogu*) kasutamise eeskiri (edaspidi *eeskiri*) reguleerib teeninduse korraldust ning lugejate õigusi ja kohustusi. Eeskiri on lugejatele kättesaadav raamatukogus ja raamatukogu kodulehel.

§ 2. Raamatukogu teenused

(1) Raamatukogu põhiteenused on teavikute kohapeal kasutamine ja kojulaenus ning üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu avalikule teabele juurdepääsu võimaldamine (edaspidi *interneti ja lugejaarvuti kasutamine*). Raamatukogu põhiteenused on tasuta.

(2) Raamatukogul on õigus osutada tasulisi eriteenuseid (kopeerimine, skaneerimine, väljatrukkimine, ruumide rentimine jm). Eriteenuste eest võetava tasu suuruse kehtestab Põlva Vallavalitsus (edaspidi *vallavalitsus*).

(3) Raamatukogu kogudes puuduvad teavikud tellitakse lugeja soovil ja kulul teistest raamatukogudest raamatukogudevahelise laenutuse (edaspidi *RVL*) kaudu.

(4) Põlva valla elanikele, kes oma tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama, korraldab raamatukogu nende soovil tasuta koduteeninduse.

§ 3. Lugejaks registreerimine

(1) Lugejaks registreeritakse isik, kes soovib kasutada raamatukogu põhiteenuseid. Alaealise lugejaks registreerimisel on vajalik lapsevanema (edaspidi *vanem*) või eestkostja kirjalik nõusolek.

(2) Lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi ja õpilaspileti alusel. Lugejate andmebaasi kantakse järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood;
- 3) elukoha aadress(id);
- 4) telefoninumber;
- 5) elektronposti aadress.

(3) Alla 18-aastase lugeja registreerimisel esitatakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmetele ka vanema või eestkostja andmed.

(4) Lugeja kinnitab allkirjaga, et nõustub täitma eeskirja ning on teadlik oma isikuandmete kasutamisest eeskirjas sätestatud ulatuses. Alla 18-aastase lugeja nõusolekut ja teadlikkust kinnitab allkirjaga vanem või eestkostja.

(5) Ilma vanema või eestkostja kirjaliku nõusolekuta võib alla 18-aastane lugeja teavikuid kasutada vaid kohapeal.

(6) Lugeja soovil antakse talle kasutajanimi ja parool, millega saab siseneda lugejakontole raamatukogu e-kataloogis aadressil www.lugeja.ee.

(7) Registreeritud lugejate kohta peetakse lugejate andmebaasi, mille eesmärgiks on osutatavate teenuste sidumine neid kasutava isikuga.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmete muutumisest on lugeja kohustatud raamatukogu teavitama.

(9) Registreeritud lugejale väljastatakse lugejapilet. Lugejapiletit võib asendada ID-kaart.

(10) Lugeja ja alla 18-aastase isiku puhul ka vanema või eestkostja andmed kustutatakse lugejate andmebaasist, kui ta pole kolm aastat raamatukogu teenuseid kasutanud. Kui lugejal on raamatukogu ees täitmata kohustusi, säilitatakse andmed kohustuste täitmiseni. Kui lugeja soovib taas raamatukogu teenuseid kasutada, registreeritakse ta uuesti lugejaks.

§ 4. Lugeja andmete kasutamine

(1) Lugeja andmeid kasutatakse lugeja tuvastamiseks raamatukoguteenuste osutamisel ja statistilistel eesmärkidel, kus andmeid ei seostata isikuga.

(2) Raamatukogu tagab isikuandmete kaitse ega väljasta lugeja andmeid kolmandatele isikutele, välja arvatud seadusega ettenähtud juhtudel.

§ 5. Teavikute kojulaenus ja kohapeal kasutamine

(1) Lugejale laenutatud teavikute arv ei ole üldjuhul piiratud.

(2) Teavikuid laenutatakse koju 30-ks päevaks, perioodikaväljaandeid ja auviseid kuni seitsmeks päevaks.

(3) Teavikuid, mis on lugejate seas väga nõutud, võib laenutada lühemaks ajaks kui 30 päeva ilma tagastamistähtaja pikendamise võimaluseta.

(4) Teatmeteoseid, enam nõutavate teavikute ainueksemplare, perioodikaväljaannete viimaseid numbreid ja eriti väärtuslikke teavikuid kasutatakse ainult raamatukogus.

(5) Laenus registreeritakse andmebaasis lugejapileti või ID-kaardi esitamisel.

§ 6. Teavikute tagastamistähtaja pikendamine

Tagastamistähtaega on võimalik pikendada raamatukogus, elektronposti või telefoni teel ning e-kataloogi iseteeninduses, kui teavikul ei ole laenusjärjekorda. Tagastamistähtaja ületanud teaviku kasutamise aega e-kataloogi iseteeninduses pikendada ei saa. Tähtaja pikendamine loetakse uueks laenutuseks.

§ 7. Teavikute tagastamine

(1) Lugeja on kohustatud tagastama laenatud teavikud laenustähtaja jooksul. Võlglastele uusi teavikuid ei laenutata ja neile laenutatud teavikute tagastustähtaega ei pikendata.

(2) Kui andmebaasis on lugeja elektronposti aadress, saadetakse lugejale automaatselt enne tagastustähtaja saabumist teade tagastustähtaja saabumise kohta.

(3) Teaviku(te) tagastamistähtaja möödumise korral saadetakse lugejale meeldetuletus elektronposti või posti teel või teavitatakse lugejat telefoni teel. Meeldetuletuses märgitakse laenutatud teaviku(te) nimetus(ed) ja möödunud tagastamistähtaeg. Raamatukogu võib sõltuvalt teaviku nõudlusest saata rohkem kui ühe meeldetuletuse. Alla 18-aastase lugeja puhul saadab raamatukogu meeldetuletuse ka vanemale või eestkostjale.

(4) Lugejalt, kes ei ole tagastustähtajaks teavikuid tagastanud, võib raamatukogu teavikute laenamise õiguse ära võtta kuni üheks aastaks.

§ 8. Lugeja õigused

(1) Lugejal on õigus kasutada teavikuid raamatukogus kohapeal ja laenata teavikuid kasutamiseks väljaspool raamatukogu ruume.

(2) Lugejal on õigus tellida raamatukogus puuduv teavik teisest raamatukogust.

(3) Lugejal on õigus registreerida end teavikute laenusjärjekorda. Laenusjärjekorda saab registreerida raamatukogus, elektronposti või telefoni teel ning e-kataloogi iseteeninduses. Teaviku saabumisel teavitatakse lugejat elektronposti või telefoni teel. Kui lugeja tellitud teavikut kolme tööpäeva jooksul ei laena, laenutatakse see järjekorras järgmisele soovijale.

(4) Lugejal on õigus reserveerida teavikuid. Reserveerida saab elektronposti või telefoni teel ning e-kataloogi iseteeninduses. Kui lugeja reserveeritud teavikut kolme tööpäeva jooksul ei laena, laenutatakse see üldises korras teisele lugejale.

(5) Lugejal on õigus saada raamatukoguhoidjalt teavet ja abi andmebaaside kasutamisel, teemaotsingul, fakti- ja bibliograafiliste andmete leidmisel ja täpsustamisel.

§ 9. Lugeja kohustused ja vastutus

(1) Teaviku laenamisel on lugeja kohustatud kontrollima selle korrasolekut ning kahjustatud teavikust teavitama raamatukoguhoidjat. Kui teaviku kahjustumine avastatakse tagastamisel, vastutab teaviku eest selle tagastanud lugeja.

(2) Lugeja on kohustatud tagastama laenatud teaviku tagastustähtajaks.

(3) Teaviku tagastustähtajaks tagastamata jätmisel on lugeja kohustatud tasuma viivitatud aja eest tasu (viivist) 0,06 eurot iga viivitatud päeva eest.

(4) Kui lugeja tagastab teaviku tagastamistähtajale järgneva kahe päeva jooksul, on raamatukogul õigus tasu võtmisest loobuda. Raamatukogul on õigus loobuda tasu võtmisest ka lugejalt, kes tagastab teaviku, mille laenustähtaeg on möödunud, selleks korraldatud kampaania käigus.

(5) Viivisevabadest päevadest teavitab raamatukogu lugejaid raamatukogu kodulehel ja sotsiaalmeedias.

(6) Teaviku rikkumise või tagastamata jätmise korral on lugeja kohustatud asendama selle teise eksemplariga, mis võib olla sama nimetusega uuem trükk või väljaanne. Erandkorras võib lugeja teaviku asendada ka teavikuga, mille raamatukoguhoidja on tunnistanud samaväärseks.

(7) Juhul, kui lugeja laenatud teavikut ei tagasta, kahjustatud või kaotatud teavikut ei asenda, on ta kohustatud tasuma selle hinna kuni 10-kordses suuruses. Hinna määrab raamatukogu direktor või tema volitusel raamatukoguhoidja.

(8) Raamatukogu annab lugejale tähtaja käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 7 nimetatud summade tasumiseks või käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud teaviku asendamiseks. Tähtajaks tasumata jätmisel teeb vallavalitsus lugejale ettekirjutuse koos sundtäitmise algatamise hoiatusega, mida rakendatakse siis, kui ettekirjutust ei täideta. Ettekirjutuses märgitakse selle vaidlustamise võimalus, tähtaeg ja kord. Kui lugeja jätab hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata, on vallavalitsusel õigus anda ettekirjutus sundtäitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras. Vallavalitsus võib nimetatud pädevuse anda raamatukogule. Alaealise isiku puhul esitatakse ettekirjutus vanemale või eestkostjale.

(9) Lugeja vastutab tema poolt kasutatava teaviku, seadme või muu raamatukogu inventari rikkumise eest ning on kohustatud raamatukogule tekitatud kahju hüvitama.

(10) Lugejalt võib nõuda teaviku laenutamisel tagatist kui see on vajalik teaviku väärtuse tõttu. Tagatisraha võtmise ja tagastamise korra kehtestab vallavalitsus.

(11) Juhul, kui lugeja on rikkunud raamatukogu kasutamise eeskirja, võib raamatukoguhoidja teha vastava märke lugejate andmebaasis.

§ 10. Lugejalt teavikute kojulaenutuse õiguse äravõtmine

(1) Raamatukogu võib lugejalt teavikute kojulaenutuse õiguse ära võtta kuni üheks aastaks, kui:

1) teavikuid ei tagastata tagastustähtajaks, või;

2) määratud tähtajaks ei ole täidetud teaviku kahjustamise või tagastamata jätmise hüvitamise kohustust, või;

3) korduvalt rikutakse raamatukogu sisekorraeeskirja.

(2) Otsuse teavikute kojulaenutuse õiguse äravõtmise kohta teeb raamatukogu direktor kirjalikult ning vastav märge kantakse lugejate andmebaasi.

§ 11. Interneti ja lugejaarvuti kasutamine

(1) Interneti ja lugejaarvutite kasutamine avaliku teabe hankimiseks, elektrooniliste raamatukoguteenuste kasutamiseks või otsinguks veebipõhistes andmebaasides on külastajatele tasuta.

(2) Interneti ja lugejaarvutite kasutamiseks on võimalik registreeruda raamatukogus, elektronposti või telefoni teel.

(3) Arvuti kasutamisel kohustub kasutaja:

1) töö lõpetamisel sulgema enda poolt käivitatud programmid ja kustutama enda loodud failid;
2) teavitama viivitamatult raamatukoguhoidjat arvuti kasutamisel ilmnenuv probleemidest ja tõrgetest mõne süsteemi töös.

(4) Keelatud on:

1) kodulehtede külastamine, mis propageerivad vägivalda või on pornograafilise sisuga;

2) arvuti omavoliline väljalülitamine ja taaskäivitamine;

3) arvuti seadete muutmine;

4) tarkvara ja arvutimängude allalaadimine;

(5) Kasutaja süül riist- või tarkvarale tekitatud kahjud hüvitab kasutaja.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud reeglite rikkumisel kaotab arvuti kasutaja kasutusõiguse kuni üheks aastaks.

(7) Otsuse arvuti kasutaja kasutusõiguse äravõtmise kohta teeb raamatukogu direktor kirjalikult ning vastav märge lisatakse lugejate andmebaasi.

§ 12. Raamatukogu sisekord

(1) Raamatukogu sisekorraeeskirja kehtestab raamatukogu direktor käskkirjaga.

(2) Raamatukogu sisekorraeeskiri on kättesaadav raamatukogus ning raamatukogu kodulehel.

(3) Raamatukogu sisekorraeeskirja täitmine on kohustuslik kõikidele külastajatele.

(4) Raamatukogu ruumides on keelatud rikkuda ükskõik millisel viisil avalikus kohas käitumise nõuded, sealhulgas eksida üldtunnustatud tavade ja heade kommete vastu.

(5) Ettepanekuid, arvamusi ja pretensioone võib esitada raamatukogus kohapeal, elektronposti või telefoni teel. Teenindusega seonduvaid pretensioone lahendab raamatukogu direktor.

§ 13. Rakendussätted

(1) Põlva Vallavolikogu 13. mai 2015. a määrus nr 1-2/14 "Põlva Keskraamatukogu kasutamise eeskiri", Ahja Vallavolikogu 29. jaanuari 2009. a määrus nr 4 "MA Ahja Raamatukogu kasutamise eeskiri", Vastse-Kuuste Vallavolikogu 22. juuni 2010. a määrus nr 11 "Vastse-Kuuste valla raamatukogude kasutamise eeskiri", Mooste Vallavolikogu 18. veebruari 2009 määrus nr 2 "Mooste valla raamatukogude kasutamise eeskiri", Laheda Vallavolikogu 16. septembri 2005. a määrus nr 9 "Tilsi Raamatukogu kasutamise eeskirja kinnitamine" ja Laheda Vallavolikogu 29. aprilli 2008. a määrus nr 14 "Lahe Raamatukogu kasutamise eeskiri" tunnistatakse kehtetuks.

(2) Määrus jõustub 2018. aasta 1. juulil.

/allkirjastatud digitaalselt/

Lennart Liba

Vallavolikogu esimees

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu 16.05.2018 määruse eelnõu nr 1-4/58 "Põlva Keskraamatukogu kasutamise eeskiri" juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

[Rahvaraamatukogu seaduse](#) § 16 alusel kehtestatakse rahvaraamatukogu teeninduse korraldus, lugejate õigused ja kohustused kohaliku omavalitsuse volikogu kinnitatud raamatukogu kasutamise eeskirjas. Sama regulatsioon tuleneb kultuuriministri 12. juuli 2004. a määruse nr 9 "[Rahvaraamatukogu töökorralduse juhend](#)" § 12 lõikest 1, mille kohaselt kehtestatakse raamatukogu teeninduse korraldus ning lugejate õigused ja kohustused kohaliku omavalitsuse volikogu kinnitatud raamatukogu kasutamise eeskirjas.

Põlva Vallavolikogu 16. märtsi 2018. a määruse nr 1-2/22 "[Põlva Keskraamatukogu põhimäärus](#)" § 9 lõike 1 alusel kehtestatakse raamatukogu teeninduse korraldus, lugejate õigused ja kohustused raamatukogu kasutamise eeskirjas, mille kinnitab vallavolikogu.

Põlva Vallavolikogu 16. märtsi 2018. a otsuse nr 1-3/11 "Põlva valla rahvaraamatukogude ümberkorraldamine" alusel korraldati 1. juunist 2018 ümber Põlva valla rahvaraamatukogud liitmise teel. Seoses raamatukogude ümberkorraldamisega lõpetati 31.05.2018 Põlva vallas Munitsipaalasutus Ahja Raamatukogu, Kauksi Raamatukogu, Kiidjärve Raamatukogu, Lahe Raamatukogu, Mooste Raamatukogu, Rasina Raamatukogu, Tilsi Raamatukogu ja Vastse-Kuuste Raamatukogu tegevus.

Põlva Vallavalitsuse hallatava asutuse Põlva Keskraamatukogu struktuuriüksusteks on alates 1. juunist 2018 keskraamatukogu ning haruraamatukogud: Ahja raamatukogu, Himmaste raamatukogu, Kauksi raamatukogu, Kiidjärve raamatukogu, Kiuma raamatukogu, Mooste raamatukogu, Peri raamatukogu, Rasina raamatukogu, Taevaskoja raamatukogu Tilsi raamatukogu, Vanaküla raamatukogu ja Vastse-Kuuste raamatukogu.

Lähtudes rahvaraamatukogu seadusest ja 1. juunist 2018 kehtima hakanud uuest Põlva Keskraamatukogu põhimäärusest on vajalik uuendada ja kaasajastada raamatukogu tööd reguleerivad õigusaktid.

Eelnõu koostamisel on raamatukogu direktori poolt läbi töötatud kõikide ümberkorraldatud raamatukogude kasutamise eeskirjad ning arvestatud nimetatud dokumentide varasemat sisu.

Eelnõu paragrahvis 3 on lugejaks registreerimisel lähtutud lastekaitse seadusest, kus alaealiseks loetakse alla 18-aastane isik.

Eelnõu paragrahvis 5 on teavikute kojulaenutamise puhul loobutud teavikute arvu piirangust. Samas on ühtlustatud laenutamise tagastamistähtajad – teavikud kuni 30 päeva ning perioodika ja auvised kuni seitse päeva.

Eelnõu paragrahvis 6 on lisandunud võimalus tagastamistähtaja pikendamiseks e-kataloogi iseteeninduse kaudu.

Eelnõu paragrahvis 8 on lisandunud võimalus teavikuid reserveerida.

Eelnõu paragrahvi 9 on täiendatud lõikega 11 – juhul, kui lugeja on rikkunud raamatukogu kasutamise eeskirja, võib raamatukoguhoidja teha vastava märke lugejate andmebaasis. Nimetatud täiendus on lisatud eeskirja andmekaitse spetsialistide soovitusel. Lugejal on õigus näha andmeid oma lugejakontol, kus on märkuste ala ning kuhu on võimalik teha märkmeid juhul, kui lugeja on raamatukogu kasutamise eeskirja korduvalt rikkunud (näiteks ei tagasta pidevalt raamatuid õigeaegselt, määrib raamatuid). Lugeja peab olema teavitatud, et taolise sisuga märkusi võivad raamatukogu töötajad teha.

Eriteenuste nimekirja ja hinnakirja ning tagatisraha võtmise ja tagastamise korra kehtestab vallavalitsus peale keskraamatukogu kasutamise eeskirjade vastuvõtmist.

Määrusega kehtestatakse Põlva Keskraamatukogu kasutamise eeskiri.

Kehtetuks tunnistatakse:

Põlva Vallavolikogu 13. mai 2015. a määrus nr 1-2/14 "[Põlva Keskraamatukogu kasutamise eeskiri](#)"

Ahja Vallavolikogu 29. jaanuari 2009. a määrus nr 4 "[MA Ahja Raamatukogu kasutamise eeskiri](#)"

Vastse-Kuuste Vallavolikogu 22. juuni 2010. a määrus nr 11 "[Vastse-Kuuste valla raamatukogude kasutamise eeskiri](#)"

Laheda Vallavolikogu 16. septembri 2005. a määrus nr 9 "[Tilsi Raamatukogu kasutamise eeskirja kinnitamine](#)" (Riigi Teataja elektroonilises andmebaasis avaldamata)

Laheda Vallavolikogu 29. aprilli 2008. a määrus nr 14 "[Lahe Raamatukogu kasutamise eeskiri](#)" (Riigi Teataja elektroonilises andmebaasis avaldamata)

Mooste Vallavolikogu 18. veebruari 2009. a määrus nr 2 "[Mooste valla raamatukogude kasutamise eeskiri](#)" (Riigi Teataja elektroonilises andmebaasis avaldamata)

Määruse vastuvõtmiseks on vajalik volikogu poolthälteenamus.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Rakendamisega seotud tegevused, kulud/tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne kulusid Põlva valla eelarvele.

Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2018. aasta 1. juulil.

Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine

Määruse eelnõu on heaks kiidetud vallavalitsuse poolt 06.06.2018 ning edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Määruse jaotuskava

Avaldamiseks Riigi Teatajale
Põlva Keskraamatukogu

Eelnõu koostajad

Reet Kappo
Põlva Keskraamatukogu direktor

Aigi Tiks
haridus- ja kultuuriosakonna juhataja